

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 59 00

F: 01 369 59 01

E: gp.mk@gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Gregorčičeva ulica 25
1000 Ljubljana

Številka: 093-3/2015/57

Datum: 17.9. 2015

Zadeva: **Predlagam.vladi predlog 6914-234: Prepoved zakrivanja obraza**

Zveza: Vaša številka: 092-234/2015/1

Spoštovani,

Ministrstvo za kulturo, Urad za verske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: MK) je od Urada Vlade Republike Slovenije za komuniciranje prejelo elektronsko sporočilo - Predlagam.vladi predlog 6914-234: Prepoved zakrivanja obraza. V nadaljevanju vam v predpisanem roku, ki se izteče 29. 9. 2015 posredujemo stališče MK. Iz navedenega sporočila je razvidno, da je njegoa vsebina »predlog za zakonsko prepoved zakrivanja obraza zaradi boja zoper islamizacijo, zagotovitve integracije muslimanov v evropsko okolje in dejstva vedno večjega števila muslimanov v Sloveniji«.

Navedeni predlog je zaradi uveljavljenega posebnega zakonskega načina urejanja področja verske svobode **samo deloma v pristojnosti MK**, in sicer glede oblikovanja stališča o predlagateljevih razlogih za zakonsko prepoved zakrivanja obraza, ki jih je mogoče povezati s področjem verske svobode (bojem zoper islamizacijo in dejstvom vedno večjega števila muslimanov v Sloveniji). Zaradi uveljavljenega posebnega načina zakonskega urejanja področja verske svobode pa **MK ni ministrstvo**, ki bi bilo zaradi ustavnih vrednot, ki se umeščajo v delovna področja drugih ministrstev, **pristojno za pripravo pravnih pravil za omejevanje verske svobode**.

V nadaljevanju tega dokumenta vam MK posreduje obrazložitev svojih ugotovitev in stališč.

MK je na podlagi 32.a člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 - uradno prečiščeno besedilo, 89/07 - Odl. US, 126/07 - ZUP-E, 48/09, 8/10 - ZUP-G, 8/12 - ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14 in 90/14; v nadaljnjem besedilu: ZDU-1) opravlja naloge na področju verske svobode. Področje verske svobode je kot delovno področje MK podrobneje določeno s področnim zakonom oziroma 30. členom Zakona o verski svobodi (Uradni list RS, št. 14/07, 46/10 – odločba US, 40/12 – ZUJF in 100/13; v nadaljnjem besedilu: ZVS), ki se ga lahko pravilno razume in razlaga samo z upoštevanjem že navedenega 32. a člena ZDU-1 oziroma ustavnosodne razlage človekove pravice do verske svobode.

ZVS ni zakon, ki bi celovito uredil področje verske svobode oziroma »popoln sistemski zakon« kot so npr. zakoniki, ki celovito urejajo nekatera področja človekovega družbenega življenja (npr. Kazenski zakonik, Obligacijski zakonik ...). ZVS je »temeljni sistemski zakon«, kateri vsebuje pravna pravila, ki zaradi temeljne lastnosti verske svobode (verska svoboda je v prvi vrsti obrambna pravica oziroma t.i. pravica negativnega statusa) in zagotovitve spoštovanja mednarodnih standardov varstva verske svobode, opredeljujejo versko svobodo na zelo abstraktni in splošni ravni¹ in pravna pravila, ki opredeljujejo versko svobodo na zakonsko bolj konkretizirani ravni (npr. glede »dolžnosti države pri zagotavljanju verske svobode« kot je pridobitev pravne subjektivitete za verske skupnosti in zagotovitev verske svobode v obliki posebne zakonske pravice do verske duhovne oskrbe vojakov, zapornikov ...).

Navedenemu pritrjuje tudi »praksa normativnega urejanja/omejevanja verske svobode«. Iz nje je razvidno, da k »zakonskemu normativnemu urejanju življenjskih primerov, ki so manifestacija verske svobode kot pravice negativnega statusa in se uresničuje neposredno na podlagi ustave oziroma zelo abstraktne in splošne določbe 2. člena ZVS (kamor se umešča tudi »zakrivanje obraza pri muslimankah«), pristojni državni organi/resorna ministrstva pristopajo zaradi svojih z ZDU-1 določenih pristojnosti na posameznih področjih družbenega življenja oziroma ustavnih vrednot iz teh področij. Tako je npr. Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade Republike Slovenije oziroma Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je v skladu z 32. členom ZDU-1 pristojno za področje zootehnike (reje živali) oziroma »zaščite živali«, z določbo 25. člena novele Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali – ZZZiv-C (Uradni list RS, št. 23/13) »predpisal, da se omamljanje živali izvede tudi pri obrednem zakolu«, čeprav verska pravila (npr. islamska in judovska) ne dovoljujejo omamljanja. O ustavnosti navedenega pravnega pravila bo odločilo Ustavno sodišče Republike Slovenije.

Glede na navedeno je pričakovati, da bo pobudo za zakonsko »splošno prepoved zakrivanja obraza«, tudi glede dela, ki se nanaša uresničevanje verske svobode (»zakrivanja obraza pri muslimankah«, ki ga je v tem trenutku nesporno šteti za ravnanje, ki pomeni manifestacijo verske svobode) oblikovalo ministrstvo, v katerega pristojnosti je (bo) zaščita ustavna vrednota, na kateri naj bi temeljila omejitev verske svobode.

MK glede razlogov, ki jih je mogoče povezati z versko svobodo kot delovnim področjem MK - »bojem proti islamizaciji« in »dejstva vedno večjega števila muslimanov v Sloveniji« meni, da sta oba navedena argumenta zaradi ustavno zapovedane nevtralnosti države do verskih skupnosti (iz 7. člena Ustave RS), ustavno sporna. Državi je namreč prepovedano poistovetenje s katerim koli verskim (npr. katoliškim, islamskim, budističnim ...) ali drugim prepričanjem, pa tudi spodbujanje ali prepovedovanje ideoloških nazorov². MK opozarja, da sta navedena argumenta popolnoma nesprejemljiva tudi s stališča dolžnosti države pri zagotavljanju verske

¹ Določba 2. člena ZVS se glasi:

»2. člen
(verska svoboda)

(1) Verska svoboda v zasebnem in javnem življenju je nedotakljiva in zagotovljena.

(2) Verska svoboda obsega pravico do svobodne izbire ali sprejetja vere, svobodo izražanja verskega prepričanja in odklonitve njenega izražanja ter svobodo, da vsakdo, sam ali skupaj z drugimi, zasebno ali javno, izraža svojo vero v bogoslužju, pouku, praksi in verskih obredih ali drugače.

(3) Nihče ne sme biti prisiljen, da postane ali ostane član cerkve ali druge verske skupnosti ali da se udeležuje oziroma ne udeležuje bogoslužja, verskih obredov in drugih oblik izražanja vere.

(4) Uresničevanje verske svobode vključuje pravico do odklonitve izpolnitve obveznosti, določene z zakonom, ki resno nasprotuje verskemu prepričanju osebe, če se s tem ne omejujejo pravice in svoboščine drugih oseb, v primerih, ki jih določa zakon. Pogoje in postopek v zvezi z uveljavljanjem pravice do ugovora vesti vojaški dolžnosti določajo predpisi s področja obrambe in izvrševanja vojaške dolžnosti.

(5) Država zagotavlja nemoteno uresničevanje verske svobode.«.

² Glej 98. točko obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije številka U-I-92/07 (Uradni list RS, št. 46/10).

svobode, ki vključuje graditev strpnost med pripadniki različnih ver ali prepričanj³. Hkratno sklicevanje na argumenta »boja proti islamizaciji« in na »preveliko število muslimanov v družbi« sta po oceni MK praviloma del diskurza, ki predstavlja splošen, silovit napad na versko ali etnično skupino, in je nezdržljiv z vrednotami tolerance, družbenega miru in nediskriminacije.

Glede argumenta »integracije muslimanov v evropsko oziroma slovensko okolje« MK ugotavlja, da opredeljevanje do tega argumenta lahko na podlagi 34. člena ZDU-1 deloma sodi v pristojnost Ministrstva za notranje zadeve, ki na podlagi navedenega člena ZDU-1 opravlja naloge tudi na področju upravnih notranjih zadev in migracij, kamor se umešča tudi vprašanje integracije tujcev oziroma tujcev islamske vere.

Pripravil:
Robert Cajhen
Sekretar

Dr. Gregor Lesjak
Direktor

³ Glej 94. točko obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije številka U-I-92/07 (Uradni list RS, št. 46/10).